

2015-06-01

Enheten för lokalt ledd utveckling

Urvalskriterier för projekt inom lokalt ledd utveckling

Dessa riktlinjer visar hur ni kan ta fram urvalskriterier för att prioritera mellan inkomna ansökningar inom era insatsområden.

Här kommer ni få ett antal exempel på tänkbara urvalskriterier, men det är viktigt att ni själva tar fram urvalskriterier som hjälper er att prioritera de ansökningar som mest bidrar till att förverkliga er utvecklingsstrategi. Tydligt utformade urvalskriterier ökar rättsäkerheten och underlättar vid motivering till beslut.

Det ska finnas urvalskriterier för varje insatsområde i er strategi. Dessa urvalskriterier ska sammanställas i en tabell som redogör för valda urvalskriterier, deras poängsättning och varje kriteriums viktning. För varje insatsområde ska ni också bestämma ett lägsta antal poäng som en ansökan måste uppnå för att kunna få stöd, så kallad avslagsnivå.

Tänk på att tydliggöra i er strategi och via urvalskriterier vilka projekt inom insatsområdet som tillhör vilken fond. Varje fond ska ha sina egna specifika mål och syften. Nu har ni, i samband med kompletteringen inför start, möjlighet att förbättra och vässa era strategier så det blir ett bra arbetsverktyg för er.

Innehållsförteckning

1. Budget per insatsområde
2. Projekturval – villkor eller urvalskriterier?
3. Projekt inom varje insatsområde
4. Urvalskriterier per insatsområde
5. Exempel på urvalskriterier
6. Byggstenar för respektive urvalskriterium
7. Bedömning av poängsättning
8. Viktning av urvalskriterier
9. Avslagsnivå
10. Sammanställning av urvalskriterietabell
11. Urvalskriterium för drift
12. Sammanfattning

1. Budget per insatsområde

Varje godkänd leaderförening kommer att tilldelas en budget. Att fördela budgeten per insatsområde innebär att ni får en tydlig målstyrning och underlag för uppföljning och utvärdering av bland annat måluppfyllelse. En klarlagd budget underlättar dessutom i urvalsprocessen. Eftersom det ska finnas urvalskriterier som prioriterar mellan ansökningar inom varje insatsområde så är det bästa att även budgetera per insatsområde.

2. Projekturval - villkor eller urvalskriterier?

Det är viktigt att skilja mellan villkor och urvalskriterier.

- **Villkor** är förutsättningar som måste vara uppfyllda för att en ansökan ska kunna få stöd.

Exempel på villkor kan vara att:

- projektet faller inom ramen för strategin
- ansökan ska uppfylla grundvillkoren för stöd
- projektplan inklusive budget är bifogat i ansökan
- det finns ekonomiska förutsättningar att genomföra projektet

- **Urvalskriterier** ger en ranking mellan ansökningar som uppfyller villkoren. Det är ett verktyg för LAG för att kunna prioritera rätt projekt med syfte att nå strategins mål.

Om ni exempelvis har genomförandekapacitet som villkor så måste detta vara uppfyllt för att ansökan ska kunna beviljas stöd. Om ni istället har genomförandekapacitet som urvalskriterium så kan detta uppfyllas i olika grad och ett projekt kan prioriteras även om det blir 0 poäng på detta urvalskriterium, beroende på vilken avslagsnivå ni valt.

3. Projekt inom varje insatsområde

När en ansökan kommer in ska den uppfylla grundvillkoren för stöd och därefter sorteras in i rätt insatsområde och fond. Ett projekt kan enbart finansieras med en fond. Projekten ska tydligt kunna kopplas till de övergripande och SMARTA mål som satts upp.

4. Urvalskriterier per insatsområde

Urvalskriterier används för att kunna prioritera de projekt som har bättre förutsättningar till att bli framgångsrika och som bäst bidrar till att uppfylla målen i utvecklingsstrategin på ett kostandseffektivt sätt. Urvalskriterier medverkar också till en beslutsprocess som är lika för alla sökande. Urvalskriterier är ett krav från EU enligt EU-förordningen nr 1303/2013, artikel 34, d.

5. Exempel på urvalskriterier

Eftersom huvudsyftet med urvalskriterierna är att styra mot utvecklingsstrategins mål är det viktigt att kriterierna återspeglar målen. Urvalskriterierna skrivs som påstående.

Samma urvalskriterier kan användas flera gånger till olika insatsområden och olika fonder, så kallade "generella" urvalskriterier.

Exempel på generella urvalskriterier kan vara:

- Projektet har en tydlig och väl genomarbetad projektplan
 - Detta används för att säkerställa att projektets genomförande blir bra

- Projektet innebär ökad sysselsättning
 - Detta används i de fall som insatserna ska bidra till ökad sysselsättning.
- Projektet bidrar till ökad konkurrenskraft
 - För att öka t.ex. lönsamheten eller produktiviteten i området.
- Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).
 - Detta används för att stimulera sökande till att använda sig av nya och bra metoder eller idéer.
- Projektet är lokalt förankrat
 - Detta används för att säkerställa underifrånperspektiv

”Specifika” urvalskriterier tas fram per insatsområden och kan anpassas beroende på fond.

Exempel på specifika urvalskriterier per insatsområde kan vara:

- Projektet bidrar till ett levande kustsamhälle
 - Projektet bidrar till viktiga funktioner och inslag i kustsamhället (hamnar, direktförsäljning, turism etc).
- Projektet bidrar till ett långsiktigt hållbart nyttjande av naturliga resurser
 - Projektet bidrar till nya former av förvaltning, bildande av skyddade områden, införande av fångstbegränsningar etc.
- Projektet bidrar till nya samverkansformer
 - Projektet skapar förutsättningar eller plattformar för samverkan mellan betydelsefulla grupper och instanser
- Projektet utvecklar fisketurismen
 - Om ett insatsområde fokuserar på att utveckla fiskerelaterad turism bör sådana projekt givetvis prioriteras. Här kan man dela in projekten i olika prioriterade kategorier, exempelvis utveckling av fritidsfiskebaserad turism, tillgängliggörande av fiskevatten, yrkesfiskebaserad turism etc.

Varje LAG skriver sina egna urvalskriterier utifrån områdets specifika behov och utifrån utvecklingsstrategin, urvalskriterierna i det här dokumentet utgör endast exempel.

Eftersom urvalskriterierna ska styra mot måluppfyllnad är det bra att diskutera om de urvalskriterier man väljer verkligen gör det.

6. Byggstenar för respektive urvalskriterium

När ni har bestämt er för vilka urvalskriterier som är relevanta för insatsområdet är det dags att beskriva hur väl ett projekt uppfyller urvalskriteriet. Detta görs med hjälp av så kallade poängsättningar.

För att det ska vara möjligt att jämföra olika urvalskriterier med varandra ska alla urvalskriterier kunna nå samma poäng. Det ska vara 5 poäng per urvalskriterium. Hur poängen sätts inom urvalskriteriet får LAG själv bestämma.

Enligt vårt tidigare exempel i avsnitt 5 har vi valt "Tydlig och väl genomarbetad projektplan" som ett urvalskriterium. Exempel på vad som kan bidra till en tydlig och väl genomarbetad projektplan kan vara att projektet har en målinriktad och konkret projektplan som väl visar hur projektet kommer att genomföras för att nå sina mål.

Exempel: Urvalskriterium – Tydlig och väl genomarbetad projektplan.

- 5 Poäng: Projektet har en målinriktad och konkret plan som väl visar hur projektet kommer att genomföras
- 3 Poäng: Projektet har en plan som uppfyller grundkrav och beskriver sin organisation.

Ett urvalskriterium kan även ha en poängsättning med enbart JA eller NEJ, där ett positivt svar genererar 5 poäng och ett negativt svar inte ger några poäng.

Exempel: Urvalskriterium – Tydlig och väl genomarbetad projektplan

- 5 poäng: JA
- 0 poäng: NEJ

Att enbart ha JA och NEJ kan i vissa fall förenkla men i andra fall göra bedömningen orättvis eftersom projekten kan uppfylla urvalskriteriet i olika hög grad.

För att man ska kunna förstå tolkningen av urvalskriterierna är det viktigt att det finns en möjlighet att få 5 poäng i varje urvalskriterium. Däremot behöver inte varje enskild ansökan kunna få 5 poäng. En tumregel är att man åtminstone ska kunna tänka sig en ansökan som får 5 poäng på alla ingående urvalskriterier.

Ett projekt kan ha koppling till fler insatsområden beroende på hur ni skrivit er utvecklingsstrategi. I de fallen kan man i urvalskriterierna ge extra poäng för dessa projekt.

Antingen som del av poängsättningen i ett annat urvalskriterium, exempelvis:

+1 poäng: Projektet har en tydlig koppling till flera insatsområden

Eller som ett eget urvalskriterium med egen viktning, exempelvis:

5 poäng: Projektet har tydlig koppling till flera insatsområden

7. Bedömning av poängsättning

När ni har tagit fram urvalskriterier med medföljande poängsättningar så är nästa del att beskriva hur man uppnår de respektive poängsättningarna. För enkelhetens skull kan vi återgå till exemplet från poängsättningarna i det tidigare avsnittet:

- 5 poäng: Projektet har en målinriktad och konkret plan som väl visar hur projektet kommer att genomföras.

Ett exempel på en bedömningsgrund kan då vara:

- Projektplanen visar på tydliga och realistiska mål. Alla delar i projektplanen är tydliga, logiska och väl beskrivna. Projektet beskriver också tydligt hur verksamheten kommer att bli bärkraftig och skapa långsiktiga hållbara resultat.

Samtliga poängsättningar ska ha bedömningsgrunder. Tydliga bedömningsgrunder är bra både för LAG och för sökande. Det blir enklare att handlägga ansökningar om man tydligt beskriver vad det är som ska prioriteras.

För att underlätta er handläggning så rekommenderar vi att ni har en mall för bedömningsgrunder där ni har beskrivet vad respektive poäng innebär och vad som krävs för att en ansökan ska få en viss poäng.

8. Viktning av urvalskriterierna

Viktningen är den sista delen i utvecklingen av urvalskriterier. Viktning används för att tydliggöra vad som är viktigast. Eftersom alla urvalskriterier har som högst fem poäng är det enbart viktningen som avgör vad som blir mest utslagsgivande. Summan av viktningen ska vara 100 och viktningen ska fördelas på samtliga urvalskriterier som används inom insatsområdet. När man räknar samman totalpoängen för ett projekt multiplicerar man viktningen med antalet poäng för varje urvalskriterium. Detta leder till en viktad totalpoäng mellan 0 och 500 poäng.

Det är värt att tänka på att ju fler urvalskriterier man har, desto lägre vikt får de i genomsnitt och desto mindre tongivande blir varje enskilt kriterium. Av den anledningen kan det vara bra att begränsa antalet urvalskriterier om det är möjligt. Samtidigt är det viktigt att ni får med alla det antal urvalskriterier som ni anser behövs för att ansökningar ska kunna prioriteras. Ett alternativ som vi nämnt tidigare är att dela upp det ni vill beakta mellan villkor och urvalskriterier.

Viktningen ska återspegla den målhierarki som finns i strategin. När ni tog fram målen fick ni numrera och därigenom rangordna målen. Ett mål är alltså viktigare än ett annat.

De främsta anledningarna till viktning är att signalera vad som är viktigast för insatsområdet och att underlättat urvalsprocessen.

I avsnitt 10 visas ett exempel på fördelning av viktning mellan fem urvalskriterier för ett påhittat insatsområde.

9. Avslagsnivå

Att ha en avslagsnivå gör det lättare att prioritera mellan ansökningar. Projektansökningar som inte får tillräckligt många poäng i urvalskriterierna kan därmed avslås. Vilken avslagsnivå som är aktuell bestäms av LAG för varje insatsområde.

10. Sammanställning av urvalskriterier

I det här avsnittet har vi tagit fram ett exempel på hur urvalskriterier inom ett insatsområde kan se ut. Urvalskriterier för varje insatsområde ska kunna visas i en tabell som redogör för valda urvalskriterier, poängsättning och viktning. Utöver detta behöver varje poängsättning en bedömningsgrund (se avsnitt 7 för exempel på sådan). Slutligen ska det också finnas en fastställd avslagsnivå som en ansökan måste uppnå för att vara aktuell för stöd.

På nästa sida ser ni exempel på hur man kan sammanställa urvalskriterier i en tabell.

Exempel på insatsområde: Utveckling av fiskeberoende kuststräcka

	Urvalskriterium <i>(skrivs som påstående)</i>	Poängsättning <i>(Hur uppfyller ansökan urvalskriteriet)</i>	Viktning
Exempel på generella urvalskriterier	Urvalskriterium A - Projektplanen är tydlig och väl genomarbetad	5 poäng: Projektet har en målinriktad och konkret plan som väl visar hur projektet kommer att genomföras. 3 poäng: Projektet har en plan som uppfyller grundkrav och som till viss del beskriver hur projektet kommer att genomföras.	10
	Urvalskriterium B - Projektplanen visar på ett långsiktigt och hållbart resultat	5 poäng: Ja, det framkommer tydligt 3 poäng: Det framkommer delvis	15
	Urvalskriterium C - Ökad sysselsättning	1 poäng: Projektet har en trovärdig och realistisk plan på hur de kommer att skapa sysselsättning. + 2 poäng: Projektet skapar minst en helårsarbetskraft per XXX kronor i projektbudget.* + 4 poäng: Projektet skapar minst två helårsarbetskrafter per XXX kronor i projektbudget.*	20
Exempel på specifika urvalskriterier per insatsområde	Urvalskriterium D - Projektet bidrar till diversifiering av det kustnära fisket	5 poäng: Ja 0 poäng: Nej	35
	Urvalskriterium E - Förbättrad infrastruktur	+ 3 poäng: Projektet bidrar till att förbättra distributions- och mottagningskapacitet. + 2 poäng: Projektet bidrar till att förbättra yrkesfiskares arbetsmiljö i fiskehamnar och på landningsplatser.	20
Summa viktning			100

Avslagsnivå: 200 poäng

***Exempel:** För att räkna fram rimlig nivå på vad ett arbetstillfälle bör få kosta så kan ni dela er tilldelade budget med strategins mål för antal nyskapade arbetstillfällen. Det är större förväntningar på ett stort projekt att skapa många arbetstillfällen än ett litet.

11. Urvalskriterium för driften

Enligt regelverken ska alla stödberättigade åtgärder ha urvalskriterier. Driftsstödet går att söka när leaderföreningen fått startbeslut. För att underlätta hanteringen har vi därför tagit fram ett urvalskriterium som ni kan använda rakt av och som innebär att er ansökan om drift kommer att uppfylla urvalskriteriet när ni fått startbeslutet.

Urvalskriterium för driftsstöd

Urvalskriterium	Poängsättning	Viktning
1. Stöd för drift	<u>5 poäng</u> : Utvecklingsstrategin är godkänd och leaderföreningen har fått beslut om att få starta leaderområdet.	100

Summa viktning 100

Avslagsnivå: 500 poäng.

11. Sammanfattning – byggstenar för urvalskriterier

1. Bestäm urvalskriterium (genom påstående) för varje insatsområde
2. Beskriv HUR projektet uppfyller påståendet
3. Sätt poäng – varje poäng utgör en del i uppfyllelsen av urvalskriteriet
4. Alla urvalskriterier ska ha poängsättning där 5 är maxpoäng
5. Varje poängsättning ska ha bedömningsgrunder
6. Viktningen avgör och varje urvalskriterium ska viktas utefter målhierarki
7. Viktningen för urvalskriterierna ska summeras till 100.
8. Avslagsnivå ska finnas på varje insatsområde